

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf. III. 30.246/2008/3.

A Debreceni Ítéltábla a Farkas és Nagy Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Csapó u. 13. II/6. szám, ügyintéző: Dr. Nagy Zsolt ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek-, a Dr. Végh Ügyvédi Iroda (4026 Debrecen, Péterfia u. 46. I. em., ügyintéző: Dr. Végh Sándor ügyvéd) által képviselt alperes (alperes címe) I. r. alperes és társai ellen szerződés létrehozása és kártérítés megfizetése iránt indított perben, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. február 20. napján kelt, 7. G. 40.084/2007/38. számú ítélete ellen az I. r. alperes részéről 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint a Debreceni Ítéltábla Gf. III. 30.247/2008/2. számú végzése alapján ide egyesített, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. március 13. napján kelt, 7. G. 40.084/2007/40. számú végzése ellen az I. r. alperes részéről 42. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

v é g z é s t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság 37. sorszámú ítéletét, és a 40. sorszámú végzését hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperes oldalán 60 000 (Hatvanezer) Ft, az I. r. alperes oldalán 193 900 (Egyszázkilencvenháromezer-kilencszáz) Ft (133 900 Ft fellebbezési eljárási illeték és 60 000 Ft ügyvédi munkadíj) másodfokú perköltség merült fel.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes tulajdonában állt a ...-i ... hrsz. alatt felvett ... ha ... m² területű „ipartelep” megnevezésű ingatlan, melyből meghatározott tulajdoni hányadokat értékesített, egyúttal meghatározva az átruházott tulajdoni hányadhoz kapcsolódó használati jogosultság terjedelmét.

Az ingatlan 11 társtulajdonosa a 2005. szeptember hó 14. napján kelt szerződésükben rögzítették az egyes társtulajdonosokat megillető használati jogosultságot, valamint kikötötték, hogy a kizárólagos használat joga magában foglalja a hasznosítás és a terület feletti szabad rendelkezés jogát is.

A N. A. Zrt. 2005-ben kezdeményezte az ingatlan egy részének autópálya építése céljából történő kisajátítását, melynek során a kisajátítási eljárásban a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal ... iktatószámú határozatával ... m² területet kisajátításáról rendelkezett azzal, hogy a kisajátítási kártalanítási összeg bírói letétbe helyezésre került, mivel az ingatlan tulajdoni viszonyait a hatóság rendezetlennek tekintette.

Az ingatlan társtulajdonosai a bírói letétből történő pénzkifizetés érdekében szerződést kötöttek egymással, melyben a kisajátításra tekintettel rendezték tulajdoni viszonyaikat. A szerződésben megállapították, hogy a kisajátított terület a felperes tulajdoni hányadát csökkentette, ezért a kisajátítási kártalanítási összegre kizárólagosan ő volt jogosult.

A feleknek a 2005. szeptember 19. napján megkötött „Tulajdonjog rendező okirat” elnevezésű szerződésének 6.) pontja azt tartalmazta, hogy „a szerződő felek továbbá tudomással bírnak arról is, hogy pótkisajátítási eljárás van folyamatban ... szám alatt a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatalnál, mely alapján további ... m² terület kisajátítását kezdeményezte az Á. A. K. Rt. A szerződő felek megállapodnak egymással, hogy amennyiben ezen pótkisajátítási ügyben jogerős határozat születik, úgy a határozat kézhezvételét követő 10 (tíz) munkanapon belül jelen tulajdonjog rendező okiratban foglaltaknak megfelelően újabb okiratban rendezik az egymás közötti tulajdoni viszonyaikat. A jelen pontban foglalt nyilatkozat a végleges szerződés megkötése szempontjából előszerződésnek minősül.

A felek megállapodnak továbbá abban is, hogy amennyiben a későbbiek során újabb területek kisajátítása történne meg, úgy hasonlóan járnak el”.

A ... Körzeti Földhivatal a kisajátítási határozat és tulajdonjog rendező okirat alapján a változást az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte, aminek következtében az ingatlan területe ... ha ... m²-re csökkent, a helyrajzi száma pedig ... hrsz-ra változott.

A Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal az ... iktatószámú határozatával újabb ... m² nagyságú terület kisajátításáról rendelkezett, melynek során a kártalanítási összeg ismételtén bírósági letétbe került. A Debreceni Városi Bíróság a 42. PK. 55.842/2006/2. számú, 2006. augusztus 31. napján kelt végzésével a 12 470 000 Ft-ot teljesítési letétként befogadta.

A felperes a kisajátítással érintett területre vonatkozó tulajdonjog rendező okiratot elkészítette, melyet az I. r. alperes kivételével a többi tulajdonostárs aláírt. A felperes 2006. augusztus 2. és 2006. október 27. napján felszólította az I. r. alperest a szerződés aláírására, aki válaszában szükségesnek tartotta a visszamaradó terület használatának a szabályozását.

A felperesnek az volt az álláspontja, hogy a visszamaradó terület használati viszonyainak szabályozására nincs szükség, mert a teljes ingatlan vonatkozásában készült szabályozási tervjavaslatot a Debreceni Megyei Jogú Város Közgyűlése rendeletben elfogadta, és azt elismeri.

A felperes a 2007. május 18. napján előterjesztett keresetében elsődlegesen kérte, hogy a bíróság a Ptk. 208. § (3) bekezdése alapján a 2005. szeptember 19. napján létrejött

tulajdonjog rendező megállapodás 6.) pontja alapján a felek között hozza létre a szerződést, az alperes nyilatkozatát ítéletével pótolja.

A szerződés tartalmára nézve keresete mellékleteként csatolta a felek 2006. június 16. napján létrejött szerződését, mellyel egyezően kérte létrehozni a hivatkozott szerződést. Másodlagos kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. r. alperest 12 470 000 Ft tőke után 2006. augusztus 2. napjától kezdődően a bírósági letétből történő kifizetés napjáig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére. A felperes keresetét arra alapította, hogy az alperes alaptalanul zárkozott el a szerződés megkötésétől és indokolatlanul támasztott az aláíráshoz feltételeket, melyet a 2005. évben kötött tulajdonjog rendező okirat nem tartalmazott. Az volt az álláspontja, hogy az I. r. alperes magatartása miatt nem történhetett meg a kifizetés, emiatt az I. r. alperes késedelmi kamat fizetésére is köteles.

A felperes keresete mellékleteként csatolta:

- a Dr. B. L. ügyvédnek, mint az A. A. Rt. jogi képviselőjének, a Dr. L. S.-nak, mint a B. N. Kft. és az E. B. Kft. képviselőjének megküldött, 2006. augusztus 2. napi keltezésű felhívást, melyben arra kereste meg a jogi képviselőket, hogy ügyfelükkel konzultálni, és a tulajdonjogot rendező okiratot irodájukban aláírni szíveskedjenek, utalva a korábbi szerződéskötési kötelezettségre,
- a Dr. B. L. ügyvédnek írt, 2006. augusztus 3. napi keltezésű felhívást, melyben az aláírandó szerződés fénymásolati példányának megküldése mellett a szerződés áttanulmányozását, az aláírás akadályának közlését kérte,
- az I. r. alperes 2006. augusztus 4. napi keltezésű levelét, melyben felhívta a felperest a 2006. augusztus 2. napi megkeresésében említett szerződéskötési kötelezettséget keletkeztető okirat megküldésére,
- a felperesnek a 2006. augusztus 1. napján erre megküldött válaszlevelét, melynek tartalma szerint mellékelte a tulajdonjogot rendező okiratot, kiemelve annak 4. oldalán a hivatkozott kikötést, továbbá az ingatlan tulajdoni lapját,
- a társ tulajdonosok által 2005. szeptember 14. napján kötött megállapodást,
- a 2006. június 16. napján kelt, a per tárgyát képező tulajdonjog rendező okiratot, melyet a társ tulajdonosok közül az I. r. alperes nem írt alá,
- a Debreceni Városi Bíróság 42. PK. 55.842/2006/2. számú, 2006. augusztus 31. napján kelt végzését, melyben a bíróság a N. A. Zrt. letevő által átutalt és 2006. június 23. napján bevételezett 12 470 000 Ft-ot teljesítés céljából bírósági letétként elfogadott, hivatkozással a Magyar Közigazgatási Hivatal Vezetőjének KH ... számú határozatára.

A felperes az elsőfokú bíróság 1/I. sorszámú végzésére perbe vonta az ingatlan társ tulajdonosait és a jelzálog jogosultjait.

Az I. r. alperes a 8. sorszámú, 2007. július 3. napján iktatott beadványában elismerte, hogy a perbeli kisajátítási kártalanítási összeg a felperest illeti, evonatkozásban a felperesi kereset teljesítését nem ellenezte, míg a felperes késedelmi kamatigénye tekintetében a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a felek között a perbeli és más vitás kérdések végleges peren kívüli rendezése érdekében tárgyalások folynak, vállalta, hogy azok eredményéről a bíróságot értesíti.

Az I. r. alperes a szerződést a per folyamatán, 2007. október 10. napján aláírta.

A szerződéskötésre tekintettel a felperes a II.-XXVI. r. alperesekkel szemben kereseti kérelmétől elállt, ezért az elsőfokú bíróság a 31. sorszámu, 2007. december 13. napján jogerős végzésével a II.-XXVI. r. alperesekkel szemben a pert megszüntette.

A felperes a módosított keresetében 12 470 000 Ft tőke után, 2006. augusztus 2. napjától 2007. október hó 10. napjáig járó, a Ptk. 301/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezte az I. r. alperest, arra hivatkozással, hogy az I. r. alperes szerződéses nyilatkozatának elmaradása következtében a felperest kár érte.

Az I. r. alperes a felperesnek az elsődleges kereseti kérelmétől történő elállása esetére úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a felperesnek perköltség igénye nincsen, hozzájárul a per megszüntetéséhez, ellenkező esetben a felperest kéri marasztalni a perrel felmerült költségeiben.

Állította, hogy a perre okot nem adott, a szerződés létrehozására irányuló felperesi igényt a keresetlevél kézhezvételét követően nyomban elismerte, és azt követően, hogy a felperes a szerződés eredeti példányát részére átadta, magát a szerződést is aláírta.

Az volt az álláspontja, hogy korábban nem volt fizikailag lehetősége a szerződések aláírására, mivel azokat a felperes nem bocsátotta a rendelkezésére.

Azzal érvelt, hogy a felperest is terheli együttműködési kötelezettség, ami alapján minimálisan elvárható, hogy az általa megszerkesztett szerződés eredeti aláírásra szolgáló példányait részére aláírás végett átadja.

Az I. r. alperes kérelme mellékleteként csatolta - többek között - a felperes jogi képviselőjéhez írt, 2007. március 23. napján kelt levelét, melyben a felek közötti valamennyi vitás kérdés lezárása esetére fejezte ki hajlandóságát egyezség megkötésére.

Az I. r. alperes által megjelölt vitás kérdések az alábbiak voltak:

- a felszámított energia-lekötési díjak elszámolása,
- a kisajátítási kártalanítási összeg felosztása,
- az I. r. alperes részére önálló közműbekötés engedélyezése,
- az ingatlan használatának rendezése.

A felperes az I. r. alperes ellenkérelmére továbbra is azt állította, hogy az I. r. alperes a perre okot adott, a bírói letétbe helyezett kisajátítási összeg kiutalását megakadályozta, a kereset benyújtása előtt is feltételtől tette függővé az okirat aláírását.

Előadta, hogy az alperes egyetlen alkalommal sem kérte a szerződés példányait aláírás céljából.

Az elsőfokú bíróság nem hívta fel a felperest a perbeli szerződések, és a kisajátítási határozatok csatolására, ugyanakkor az I. r. alperes képviselője a 2008. február 28. napi tárgyaláson ennek tényét tudomásul vette, és úgy nyilatkozott, hogy „a felperes nem csatolta be azt az első szerződést, amelyben perbeli igényét megalapozó előszerződési

tartalom is szerepelt, valamint nincsenek meg a kisajátítási határozatok, ennek ellenére egyező tényelődást teszek a felperessel mind ezen szerződési tartalommal, mind pedig a kisajátítási eljárás során hozott határozatok tartalmára vonatkozóan."

Az I. r. alperes képviselője nem vitatta azt sem, hogy 2006. augusztus 2. napján a perbeli szerződés készen volt, de továbbra is arra hivatkozott, hogy az nem jutott el hozzá, pedig az alperes kész lett volna annak aláírására.

A felperes által általános kártérítésként érvényesített kártérítési összeget összecszerűségében nem vitatta.

A felek képviselőinek további bizonyítási indítványa nem volt, ezért az elsőfokú bíróság a tárgyalást berekesztette, majd a 37. sorszámú ítéletével kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 2 125 110 Ft tőkét, és 255 013 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényállást a felperes által hivatkozott okiratok részben történő csatolására hivatkozással a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján állapította meg.

Az volt az álláspontja, hogy az I. r. alperes az állításával ellentétben nem a szerződés hiánya, hanem az általa megjelölt vitás kérdések rendezésének az igénye miatt tagadta meg a perbeli szerződés megkötését, illetőleg késedelmesen teljesítette ezt a kötelezettségét az első szerződésben vállalt kötelezettségéhez képest.

Az I. r. alperes a felperesnek a késedelemből eredő kárát köteles megfizetni, figyelemmel arra, hogy a felelősségét kimenteni nem tudta. E tekintetben elégtelen hivatkozásnak találta az I. r. alperes részéről, hogy a per megindítását követően nyomban elismerte a felperes elsődleges kereseti követelését, mert ebből önmagában nem következik az, miszerint a perre nem adott okot.

Mindezek alapján kötelezte az I. r. alperest általános kártérítésként a felperes keresetében megjelölt összeg megtérítésére, melyet a 2006. augusztus 2. és 2007. október 10. napja közötti késedelmi kamat számítása alapján állapított meg.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. r. alperest a felperes által lerótt, és a marasztalásához igazodó kereseti illeték megfizetésére, melynek megállapításánál hivatkozott a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra is.

Az elsőfokú ítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes a 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a perköltség összegére vonatkozó rendelkezése megváltoztatását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a II.-XXVI. r. alperesekkel szemben a keresetétől elállt, az elsőfokú bíróság a 31. sorszámú végzésében a pert megszüntette, azonban nem rendelkezett a felperes által lerótt illeték mértékéről és annak mérsékléséről.

Az volt az álláspontja, hogy az I. r. alperes a perre okot adott, így neki kell viselnie a perrel kapcsolatban felmerült költségeket, ide értve a felperes által lerótt 748 200 Ft összegű eljárási illeték összegét is.

Mindezek alapján kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítélet perköltség összegére vonatkozó rendelkezését változtassa meg, és vagylagosan a felperes által lerótt illeték teljes összegének a megfizetésére kötelezze az alperest, illetve a különbözet összegének a felperes részére való visszatérítéséről rendelkezzen.

Fellebbezésén 5000 Ft fellebbezési eljárási illetéket lerótt.

Az I. r. alperes a 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását - elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását, másodlagosan a felperes keresetének az elutasítását, és a perrel felmerült költségekben való marasztalását - kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a felek perbeli nyilatkozata alapján, a perbeli szerződések tartalmának ismerete nélkül, a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján meghozott ítélete megalapozatlan döntést eredményezett.

Fenntartotta azt a hivatkozását, hogy soha nem zárkozott el az újabb kisajátítási kártalanítás felosztásával kapcsolatos szerződés aláírásától, de azt a felperes a per megindítását megelőzően nem bocsátotta a rendelkezésére, a szerződés feltételeit nem ismerhette meg, így azt nem tudta a pert megelőzően aláírni.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a 37. sorszámú ítéletében nem említette a szerződés létrehozása iránti kereset jogi sorsát.

Állította, hogy bár a 2005. szeptember 19. napján kelt szerződés a Pp. másodfokú bizonyítást korlátozó rendelkezése miatt nem csatolható, ennek hiányában megalapozott döntés mégsem volt hozható, figyelemmel arra, hogy a kereset jogalapját és összecszerűségét érintő bizonyítás előterjesztése a felperes kötelezettsége volt, aminek hiányosan tett eleget.

Azzal is érvelt, hogy a hivatkozott szerződés szerződéskötési kötelezettséget nem, a szerződés 6.) pontja csupán hasonló eljárás lefolytatását írta elő, amely szerződéskötési kötelezettségként nem értelmezhető.

Álláspontja szerint a tárgyalási nyilatkozata, a szerződés szövegének okirati formában a felperes rendelkezésére állása és a kisajátítási kártalanítási összeg felvehetősége között nincs közvetlen okozati összefüggés. A felperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy a 2006. augusztus 2. napján általa megszerkesztett okiratot az I. r. alperesen kívül valamennyi társtulajdonos szerződő fél már aláírta, illetve a kisajátítási kártalanítási összeg ezen időponttól már felvehető volt, vagyis a felperes a rendelkezésre álló kártalanítási összeget az I. r. alperesnek a szerződés aláírásától való elzárkózó magatartása miatt nem tudta felvenni. Mindezen feltételek együttes fennállása alapozná meg az I. r. alperes kártérítési felelősségét. Ezen feltételek közül azonban az I. r. alperes csupán a szerződés 2006. augusztus 2. napi időpontban való rendelkezésre állását igazolta, illetve ismerte el.

Megjegyezte, hogy a per irataiból egyértelműen megállapítható az, hogy 2006. augusztus 2. napján nemcsak az I. r. alperes, hanem más társtulajdonosok sem írták alá a perbeli szerződést, az okirat társtulajdonosok által történő aláírása még csak előkészületben volt.

Továbbra is állította, hogy nem kötötte feltételhez a perbeli szerződés feltételeinek az elfogadását, annak ellenére sem, hogy erre lehetősége lett volna, mert a hasonló módon való eljárás - mivel az nem azonos módon való eljárást jelent - nem zárja ki további szerződéses feltétel érvényesíthetőségének a lehetőségét, különös figyelemmel a Ptk. 205. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekre.

Önmagában az a tény, hogy a vitás kérdéseket jelzik, javaslatot tesznek a peren kívüli rendezésre, feltételként nem értelmezhető.

Az elsőfokú bíróság alaptalanul hivatkozott ítéletében a Pp. 163. § (2) bekezdésének előírásaira, ugyanis előzetesen nem győződött meg arról, hogy a felperes keresetének eldöntéséhez szükséges minden lényeges kérdést illetően a felek elismerésben vannak-e.

Fellebbezésén 127 600 Ft fellebbezési eljárási illetéket lerótt, valamint annak mellékleteként csatolta a felek között 2005. szeptember 19. napján létrejött tulajdonjog rendező okiratot, melynek 6.) pontja tartalmazza a feleknek arra vonatkozó megállapodását, hogy amennyiben a későbbiek során újabb területek kisajátítása történne meg, úgy hasonlóan járnak el.

Az elsőfokú bíróság a 40. sorszámú végzésével a 31. sorszám alatti végzésének a rendelkező részét kiegészítette azzal, hogy a pert a felperes, valamint az I. r. alperes között is a szerződés létrehozása iránti kereset tárgyában megszüntette. Ezzel összefüggésben a mérsékelt kereseti illeték összegét 186 210 Ft-ban állapította meg.

Kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 186 210 Ft perköltséget.

Megállapította, hogy a felperes az állami adóhatóságnál 434 490 Ft illeték visszatérítése iránt terjeszthet elő kérelmet, amely kérelem elbírálása érdekében végzését megküldeni rendelte az APEH Észak-alföldi Regionális Igazgatósága Illeték Főosztálya részére.

Döntését azzal indokolta, hogy a 31. sorszám alatti végzésében nem rendelkezett a felperes és az I. r. alperes között a szerződés létrehozása tárgyában előterjesztett kereset tekintetében történő permegszüntetésről, és ehhez kapcsolódóan az illeték mérsékléséről, a perköltség viseléséről és a mérsékelt illetéket meghaladó lerótt rész visszatérítéséről.

Figyelemmel arra, hogy a felperes kérelme „tartalma szerint” az I. r. alperesre is vonatkozott, vele szemben is elállt az elsődleges kereseti kérelmétől, ezért a pert a Pp. 157. § e.) pontja alapján a hivatkozott felek között is megszüntette.

A felperes kereseti kérelmén 748 200 Ft illetéket rótt le, amelyből az elsőfokú bíróság levonásba helyezte az ezt követően pontosított másodlagos kereseti kérelemhez igazodó 127 500 Ft illetéket, és a különbözetként mutatkozó 620 700 Ft kereseti illetéket mérsékelte az Itv. 58. §-ának (2) bekezdése alapján, míg a felperes által ezt meghaladóan lerótt illeték visszatérítésével összefüggésben ugyanezen törvény 80. § (1) bekezdés i.) pontja alapján rendelkezett.

Az I. r. alperest a Pp. 85. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (4) bekezdése analógiájára kötelezte a perköltség megfizetésére, a mérsékelt kereseti illeték összegével egyező összegben, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint az I. r. alperes a szerződés megkötésének megtagadásával a perre okot adott.

Az elsőfokú végzés ellen az I. r. alperes 42. sorszám alatt fellebbezést terjesztett elő, melyben az elsőfokú végzés megváltoztatását - elsődlegesen az I. r. alperes perköltség viselésére vonatkozó rész mellőzését, másodlagosan az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását - kérte.

Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság végzése több szempontból is törvénysértő. Mindenekelőtt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta egyértelműen, hogy a felperes az I. r. alperessel szemben is elállt-e az elsődleges kereseti kérelmétől, volt-e perköltség igénye az I. r. alperessel szemben.

Utalta arra, hogy a per megszüntetéséhez a perbeli költségei megtérítési igénye nélkül hozzájárult amennyiben a felperesnek sincs etekintetben költségigénye, ennek hiányában pedig a felperes marasztalását kérte a perköltségben.

Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság 37. sorszámú ítélete nem jogerős, ezért megalapozatlan annak megállapítása, hogy az I. r. alperes a perre okot szolgáltatott.

Vitatta a 6/1986. 8VI. 26.) IM rendeletnek az adott eljárásban történő alkalmazási lehetőségét.

Fellebbezésén 6300 Ft fellebbezési eljárási illetéket lerótt.

A felperes a 41. sorszámú nyilatkozatában, a 40. sorszámú végzésben foglaltakra tekintettel elállt a 37. sorszám alatt hozott ítélet elleni fellebbezésétől.

Az elsőfokú bíróság a 41/I. sorszámú végzésében a felperes elállására tekintettel rendelkezett a fellebbezési eljárási illeték visszatérítéséről.

A felperes az I. r. alperes 42. sorszámú fellebbezésére tett észrevételében az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte. Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy az I. r. alperes a perre okot adott azzal a magatartásával, hogy az elsődleges kereseti kérelem tárgyát képező szerződést csak az első tárgyalást követően írta alá.

Mivel az I. r. alperes elismerte a felperes elsődleges kereseti kérelmét, a felperes a II.-XXVI. r. alperes vonatkozásában elállt a keresetétől, és az I. r. alperes vonatkozásában tartotta fenn másodlagos kereseti kérelmét.

A peres felek a másik fél által előterjesztett ítélet elleni fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Debreceni Ítéltábla a Gf. III. 30.247/2008/2. számú végzésével a 40. sorszámú végzés ellen az I. r. alperes által 42. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés másodfokú elbírálása iránt folyamatban lévő polgári ügyet egyesítette az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. r. alperes által 39. sorszám alatt bejelentett fellebbezés másodfokú elbírálása iránt folyamatban lévő perhez.

Az ítéltábla a fellebbezéseket a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. tv. (Pp.) 256/A. § f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az I. r. alperes fellebbezései az alábbiak szerint alaposak.

Az I. r. alperes alappal sérelmezte fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli nyilatkozata kiterjesztő értelmezésével állapította meg a perbeli tényállást.

Az elsőfokú bíróság a 2008. február 20. napján megtartott tárgyaláson maga is észlelte, hogy a felperes a 2007. május 18. napján előterjesztett keresetét hiányosan terjesztette elő, ahhoz nem csatolta sem a 2005. szeptember 19. napján létrejött tulajdonjog rendező megállapodást, sem a perbeli szerződést, melyre nézve az I. r. alperes szerződési nyilatkozatának a pótlását kérte.

Az elsőfokú bíróság ezt a hiányosságot azzal kívánta elhárítani, hogy rögzítette az I.r. alperes perbeli nyilatkozatát, mely szerint tudomásul vette a szerződések csatolásának hiányát, és úgy nyilatkozott, hogy egyező nyilatkozatot tesz a perbeli igényt megalapozó előszerződés, valamint a kisajátítási határozatok tartalmára vonatkozóan. Az I. r. alperes ezáltal elismerte a felperes perbeli igényét megalapozó szerződéskötési kötelezettséget,

továbbá nem vitatta azt sem, hogy 2006. augusztus 2. napján a perbeli szerződés már készen volt.

Továbbra is fenntartotta azonban azt az állítását, hogy a felperes aláírásra nem juttatta el az eredeti okiratot, mellyel lényegében a felperes együttműködési kötelezettségének megszegésére, a felperes saját felróható magatartására hivatkozott.

A Pp. 163. § (1)-(2) bekezdése szerint a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el.

A bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező, vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás (Pp. 141. § (2) bekezdése) ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel.

Az idézett rendelkezések szerint a per eldöntéséhez szükséges ún. bizonyítandó tények közül lehetőség van arra, hogy a bíróság eltekintsen egyes tények bizonyításának szükségességétől.

Az I. r. alperes által beismert, vagyis adott esetben a felperes, mint ellenérdekű fél által állított tények valódiságának elfogadása azt eredményezte, hogy az elsőfokú bíróság okkal tekintet el a felperes keresetét megalapozó okiratok csatolásától.

Ez kétségtelenül kockázatos megoldás volt, melynek a kockázatát az I. r. alperesnek kellett viselnie, figyelemmel arra, hogy a felek nem tettek olyan előadást az eljárás során, mely a bíróságban kételyt ébresztett volna az így elfogadott tények valódisága tekintetében.

Ugyanakkor a felek perbeli nyilatkozatait nem lehet kiterjesztően értelmezni, ami azt eredményezi, hogy az I. r. alperes - helyes értelmezés szerint - csupán azt ismerte el, hogy 2006. augusztus 2. napján a szerződés készen volt. Ez azonban nem jelenti annak elismerését, hogy a kisajátítási kártalanítási összeg felvételének egyetlen akadályát az I. r. alperes aláírásának az elmaradása okozta.

Az I. r. alperes helytállóan érvelt fellebbezésében azzal, hogy a felperes által a keresetéhez csatolt levelezésből egyértelműen megállapítható, miszerint 2006. augusztus 2. napján a társtulajdonosok a szerződést még nem írták alá, mi több az elsőfokú bíróság sem döntött még ekkor a kisajátítási kártalanítási összeg teljesítési letétként történő elfogadásáról.

A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a bizonyításra kötelezett felet terheli.

A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

A bírói gyakorlatban nem vitatott, hogy az idézett rendelkezés szerint a felek azok, akik jogosultak és egyben kötelesek is arra, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges bizonyítékaikat rendelkezésre bocsássák, bizonyítási indítványaikat előterjessék, és viseljék annak következményét, ha ennek a kötelezettségüknek nem a törvényben előírt módon, vagy sikertelenül tesznek eleget. A bíróság feladata ebben a körben a jóhiszemű

joggyakorlás követelményének biztosításán túl, a bizonyítási teherrel összefüggő, kötelező előzetes tájékoztatásra korlátozódik.

A bíróság a bizonyítandó tény, illetve a bizonyító fél megnevezésén, valamint a bizonyítási kötelezettségnek a sikertelenségéhez kapcsolódó törvényi jogkövetkezmények ismertetését meghaladó tartalommal nem adhat tájékoztatást, az előzetes tájékoztatási kötelezettség azonban a bíróságot abban az esetben is terheli, ha a fél nem személyesen jár el.

Ha a bíróság az előzetes tájékoztatási kötelezettségének nem, vagy nem teljes körűen tesz eleget, jogszerűen nem alkalmazhatja azokat a jogkövetkezményeket, amelyeket a törvény annak elmulasztásához, vagy sikertelenségéhez fűz.

Az adott esetben az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette, a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen nem tájékoztatta.

Az elsőfokú bíróság az I. r. alperes kártérítési felelősségét anélkül állapította meg, hogy lehetőséget adott volna az I. r. alperesnek a felelőssége kimentésére.

Emiatt elsőfokú bíróságnak az I. r. alperes által hivatkozott „sommás ítélezése” - a fellebbezésben hivatkozott oktől részben eltérő okból - megalapozatlan döntést eredményezett. Ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az előzetes tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra, és újabb határozat hozatalára utasította.

Az ítélet tábla az I. r. alperes által fellebbezéssel támadott végzést sem találta alkalmasnak a másodfokú elbírálásra.

Az I. r. alperes alappal sérelmezte fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt, hogy a felperes perbeli nyilatkozata az I. r. alperessel szemben is elállásnak minősül-e.

A Pp. 157. § e.) pontja szerint a bíróság a pert megszünteti, ha a felperes a keresettől elállt.

A Pp. 160. § (1) bekezdése előírja azt is, hogy a felperes a per érdemi tárgyalása előtt keresetétől az alperes hozzájárulása nélkül is elállhat, az érdemi tárgyalás megkezdése után azonban csak akkor, ha az elálláshoz az alperes hozzájárul. A felperes mindkét esetben köteles az alperesnek a keresetindítás folytán felmerült költségeit megtéríteni.

A keresettől elállás a felperes olyan (egyoldalú) eljárásjogi rendelkező cselekménye, amellyel azt juttatja kifejezésre, hogy a per folytatását és érdemi befejezését nem kívánja. Az elállásra vonatkozó nyilatkozatnak határozottnak, és a bírósághoz címzettnek kell lennie.

Az I. r. alperes a felperes elállása esetén, a felperes költségigénye hiányában hozzájárult a per megszüntetéséhez, és úgy nyilatkozott ez esetben, maga sem érvényesít költségigényt. Az I. r. alperes nyilatkozata megtételekor már felhívta az elsőfokú bíróság figyelmét arra, hogy a felperes nyilatkozata tartalmának a tisztázása szükséges, elállás hiányában ugyanis a felperes kereseti kérelme felől érdemben kell határozni.

Ennek jelentősége abban áll, hogy a Pp. 160. § (1) és (2) bekezdésének abból a rendelkezéséből, amely szerint permegszüntetés esetén a felperes köteles az alperesek perindítás folytán felmerült költségeinek a megtérítésére, az is következik, hogy a felperes permegszüntetés esetén nem háríthatja át alperesekre saját költségeinek a megtérítését.

A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (4) bekezdése csak szűk körben ad erre lehetőséget. A hivatkozott rendelet 13. § (4) bekezdése úgy szól, hogy a keresettől elállás és a per megszüntetésére irányuló közös kérelem esetén (Pp. 157. § e.) - f.) pontja) a meg nem fizetett illetéket és az Állam által előlegezett költséget a felperes köteles megfizetni, kivéve, ha a felek másképpen állapodtak meg. Ha a felperes olyan okirati bizonyítékot csatolt, amelyből kitűnik, hogy az elállásra, illetőleg a per megszüntetésére irányuló közös kérelem benyújtására azért került sor, mert az alperes a követelést a kereset benyújtása után elismerte, vagy teljesítette, a meg nem fizetett illeték és az Állam által előlegezett költség viselésére az alperest kell kötelezni.

Ez a rendelkezés azonban kiterjesztően nem értelmezhető, ezért a perbeli esetben analógiaként nem szolgálhat.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy permegszüntetés esetén a bíróság - a perbevitt igények teljes körű és végleges eldöntésének hiányában - nem tud állást foglalni a pernyertesség, illetőleg pervesztesség kérdésében, ezért a felperesi igény érdemi elbírálásának, illetve a perben született ítélet jogerőre emelkedésének hiányában nem határozható meg a felperes pernyertességének (vagy pervesztességének) aránya, ezért a perköltség viselésének szempontjából a 37. sorszámú ítélet ténymegállapításai sem értékelhetők.

Megjegyzi az ítéletábra azt is, hogy a felperes egyértelműen a fellebbezésre tett észrevételében sem foglalt állást arról, hogy az I. r. alperessel szemben elállt-e az elsődleges kereseti kérelmétől, ezért mindenekelőtt szükséges a felperes egyértelmű nyilatkozatának a beszerzése. A felperesnek e körben mérlegelni kell az eljárás megszüntetése esetén az illeték mérséklésével járó előnyöket is.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 258. §-ának (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot e körben a per további tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban - mivel a hatályon kívül helyezésre eljárási okokból került sor - az elsőfokú bíróságnak figyelemmel kell lenni a fellebbezéssel egyidejűleg becsatolt okiratok tartalmára, melyek ismeretében kell a feleket tájékoztatni a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményéről.

Az elsőfokú bíróság az előzetes tájékoztatási kötelezettségének teljesítését követően kerül abba a helyzetbe, hogy a felek nyilatkozatától és bizonyítási indítványától függően megalapozott döntést hozzon a perben.

Az ítéletábra - az elsőfokú ítélet és a végzés hatályon kívül helyezése miatt - a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget csupán megállapította, annak viseléséről a Pp. 252. §-ának (4) bekezdésének rendelkezése szerint az elsőfokú bíróság határoz.

A másodfokú eljárásban felmerült perköltség magában foglalja az I. r. alperes által lerótt fellebbezési eljárási illetékeket, valamint a másodfokú eljárásban megállapított ügyvédi munkadíj összegét, melyet az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1)-(2), (6) bekezdése alapján állapította meg, figyelembe véve azt a tényt is, hogy a fellebbezések elbírálására tárgyaláson kívül került sor. Az ítéletábra az így megállapított ügyvédi munkadíjra a rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján felszámította az ügyvédi tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét.

Debrecen, 2008. július hó 11. napján

. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk előadó bíró, Coghiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelél:

Kiadó